

Syyrian tilannekuva 21.3.2025

Syyrian 8.12.2024 tapahtuneesta vallanvaihdoksesta on kulunut reilut kolme kuukautta. Katsauksessa tarkastellaan Syyrian tilanteen kehitystä maaliskuussa 2025, ja siinä keskitytään erityisesti maan turvallisuustilanteeseen, poliittisen prosessin etenemiseen ja paluuseen ja humanitaariseen tilanteeseen. Katsauksen on tarkoitus toimia tiivistelmänä maaliskuun merkittävimmistä tapahtumista, eikä sitä käytetä sellaisenaan Maahanmuuttoviraston syyrialaisia hakijoita koskevassa päätöksenteossa. Huomioitavaa on, että Syyrian tilanne elää ja voi muuttua tällä hetkellä nopeasti.

Syyrian uusi perustuslaillinen julistus astui voimaan 13.3.2025 – maaliskuussa päästy alustavaan sopuun lisäksi kurdien ja druusien kanssa

Syyrian väliaikainen presidentti Ahmed al-Sharaa allekirjoitti Syyrian uuden perustuslaillisen julistuksen torstaina 13.3.2025.¹ Julistus toimii maan viisivuotiseksi määritellyn siirtymäkauden hallinnollisena perustana.² Se pohjautuu Syyrian aiempaan vuoden 1950 perustuslakiin sekä 25.2.2025 pidetyn kansallisen dialogin konferenssin tuloksiin.³

Julistuksessa taataan mm. mielipiteen-, sanan-, liikkumisen-, ja uskonnonvapaus sekä naisten sosiaaliset, taloudelliset ja poliittiset oikeudet. Sen mukaan valtio takaa Syyrian kulttuurisen monimuotoisuuden ja kaikkien syyrialaisen kulttuuriset ja kielelliset oikeudet. Julistuksessa nostetaan islamilainen lakioppi lainsäädännön pääasialliseksi lähteeksi, ja siinä on säilytetty aiemman perustuslain sisältämä vaatimus siitä, että presidentin tulee olla muslimi. Julistuksessa korostetaan Syyrian alueellista yhtenäisyyttä ja kriminalisoidaan pyrkimykset sen jakamiseen. Laki määrää tuomioistuinten riippumattomuudesta ja siirtymäkauden oikeutta edistävän komitean perustamisesta. Se kriminalisoi Assadin hallinnon ja sen symbolien ihannoinnin.⁴

Uutta perustuslaillista julistusta on kritisoitu mm. sen presidentille myöntämistä erittäin laajoista valtaoikeuksista.⁵ Syyrian kurdien keskeisimmät poliittiset instituutiot ovat arvostelleet perustuslaillista julistusta siitä, ettei se ota riittävällä tavalla huomioon Syyrian eri väestöryhmien oikeuksia.⁶ Julistuksen viittaukset islamiin ovat myös herättäneet huolta vähemmistöjen keskuudessa.⁷ Julistuksen mukaan presidentti voi esimerkiksi esittää lakeja ja nimeää suoraan yhden kolmasosan parlamentin jäsenistä sekä kaikki ylimmän perustuslakituomioistuimen jäsenet.⁸ Tutkija Aymenn Jawad al-Tamimin mukaan perustuslaillinen julistus visioi Syyrian ennen kaikkea kansallisena valtiona, eikä sisällä viittauksia valtioiden rajat ylittävään jihadiin.⁹

Koillis-Syyriaa hallitsevat kurdijohtoiset SDF-joukot ja Syyrian väliaikaishallinto pääsivät 10.3.2025 sopuun SDF:n integraatiosta uuden hallinnon yhteyteen.¹⁰ SDF:n komentaja Mazloum Abdin ja presidentti al-Sharaan allekirjoittaman sopimuksen mukaan kaikki Koillis-Syyrian sotilas- ja siviili-instituutiot integroidaan Syyrian uuteen hallintoon. Sopimukseen sisältyvät alueen

¹ SANA 13.3.2025; The New Arab 13.3.2025a; Al-Tamimi, Aymenn Jawad 14.3.2025; Al-Monitor 13.3.2025.

² Al-Monitor 13.3.2025.

³ The New Arab 13.3.2025a; Al-Tamimi, Aymenn Jawad 14.3.2025.

⁴ Al-Tamimi, Aymenn Jawad 14.3.2025.

⁵ The New Arab 14.3.2025; Al-Monitor 13.3.2025; Enab Baladi 17.3.2025.

⁶ Enab Baladi 17.3.2025; The New Arab 14.3.2025.

⁷ The New Arab 14.3.2025.

⁸ Al-Tamimi, Aymenn Jawad 14.3.2025.

⁹ Al-Tamimi, Aymenn Jawad 14.3.2025.

¹⁰ The New Arab 10.3.2025a; The National 10.3.2025a; McKeever, Alexander 14.3.2025.

rajanylityspaikat, lentokentät sekä öljy- ja kaasukentät.¹¹ Kurdiyhteisö tunnustetaan sopimuksessa luonnolliseksi osaksi Syyriaa, ja sopimus takaa kurdien kansalaisuus- ja perustuslailliset oikeudet.¹² Lisäksi siinä sovitaan maan sisäisesti siirtymään joutuneiden paluun mahdollistamisesta.¹³ Sopimusta on kuvailtu historialliseksi läpimurroksi, ja sitä on juhlistu laajasti eri puolilla Syyriaa. Sopimuksen käytännön soveltamisen suhteen useat kohdat ovat kuitenkin edelleen epäselviä.¹⁴ Sopimus on määrä panna täytäntöön vuoden 2025 loppuun mennessä.¹⁵

Myös Suweidan maakunnan druusiedustajat ja väliaikaishallinto pääsivät alustavaan sopimukseen maakunnan integraatiosta uuden hallinnon piiriin 11.3.2025. Sopimuksen mukaan pääosin druusien asuttamassa Suweidassa toimivat turvallisuusjoukot integroidaan Syyrian sisäministeriön alaisuuteen ja maakunnan poliisit rekrytoidaan paikallisesti. Syyrian hallituksella on oikeus nimittää maakunnan johtaja ja poliisipäällikkö, joiden ei välttämättä tarvitse olla kotoisin alueelta.¹⁶ Raporttien mukaan noin 800 paikallista miestä kävi rekisteröitymässä turvallisuusjoukkojen palvelukseen niiden aloitettua rekrytointinsa Suweidassa 13.3.2025.¹⁷

Pääasiallisesti kapinallisryhmä HTS:n Idlibissä toimineen hallinnon ministereistä muodostetun Syyrian väliaikaishallituksen oli määrä siirtää valta uudelle siirtymäajan hallitukselle 1.3.2025.¹⁸ Tietyvästi vallansiirtoa ei ole kuitenkaan toistaiseksi tapahtunut.

Turvallisuustilanne jatkuu epävakaana, vaikka joukkosurmiksi kärjistyneet aseelliset yhteenotot Syyrian länsirannikolla saatu rauhoitettua

Useat lähteet ovat kuvailleet Syyrian länsirannikolla 6.–10.3.2025 raportoituja joukkosurmia vakavimmaksi turvallisuusvälikohtaukseksi Assadin hallinnon kaatumisen jälkeen.¹⁹ Väkivaltaisuuksissa kuoli Syrian Network for Human Rights -järjestön (SNHR) 15.3.2025 päivittämien uhrilukujen mukaan yhteensä ainakin 1 034 henkilöä. Assadin hallinnolle uskolliset joukot tappoivat ainakin 439 henkilöä, joista 228 oli siviilejä ja 211 väliaikaishallinnon turvallisuusjoukkojen jäseniä. Hallinnon turvallisuusoperaatioihin osallistuneet joukot tappoivat ainakin 595 henkilöä, joiden joukossa oli siviilejä ja aseista riisuttuja Assadin hallinnon joukkojen jäseniä. SNHR ei dokumentoi aseellisissa yhteenotoissa menehtyneiden Assadia tukeneiden taistelijoiden kuolemia.²⁰

Syrian Observatory for Human Rights -järjestö (SOHR) on raportoinut 17.3.2025 päivitettyjen lukujen mukaan väkivaltaisuuksien kokonaisuhrimääräksi 2 089 henkilöä, joiden joukossa on 1557 siviiliä. SOHR:n mukaan siviiliuhreista 795 oli Latakian maakunnassa, 487 Tartusin maakunnassa, 262 Haman maakunnassa ja 13 Homsin maakunnassa. On epäselvää, onko SOHR laskenut näihin uhrilukuihin mukaan myös 10.3.2025 jälkeisissä turvallisuusvälikohtauksissa alueella surmansa saaneita henkilöitä.²¹

Yhteenotot alkoivat, kun Assadin hallinnolle uskolliset aseelliset ryhmät tekivät Latakian ja Tartusin maakunnissa Syyrian turvallisuusjoukkoja vastaan useita koordinoituja hyökkäyksiä. Tämä sai Syyrian väliaikaishallinnon aloittamaan alueella mittavia turvallisuusoperaatioita.²²

¹¹ The New Arab 10.3.2025a; McKeever, Alexander 14.3.2025.

¹² The National 10.3.2025a; McKeever, Alexander 14.3.2025.

¹³ McKeever, Alexander 14.3.2025; Özkizilcik, Ömer / Atlantic Council 18.3.2025.

¹⁴ The National 10.3.2025a; McKeever, Alexander 14.3.2025; Middle East Eye 11.3.2025.

¹⁵ McKeever, Alexander 14.3.2025.

¹⁶ L'Orient Today 11.3.2025; The New Arab 11.3.2025a.

¹⁷ Lister, Charles 13.3.2025; Al Mudiq, Qalaat 13.3.2025; Alhariri, Omar 13.3.2025.

¹⁸ Al Arabiya 12.2.2025.

¹⁹ SNHR 11.3.2025; SJAC 13.3.2025; The New Arab 13.3.2025b; The National 14.3.2025.

²⁰ SNHR 15.3.2025.

²¹ SOHR 17.3.2025.

²² SNHR 11.3.2025; SJAC 13.3.2025; Syria Direct 12.3.2025.

Turvallisuusjoukkoja tukemaan liittyi paikallisia aseellisia ryhmiä ja aseistautuneita siviilejä sekä Syyrian puolustusministeriöön nimellisesti yhteydessä olevia mutta organisaation tasolla siihen integroimattomia ulkomaisia islamistisia ryhmiä.²³

Useat lähteet ovat kuvailleet 6.–10.3.2025 väkivaltaisuuksien sisältäneen väestöryhmään perustuvilla syillä motivoituneiden kostoiskujen piirteitä.²⁴ Suurimman osan sadoista siviiliuhreista on raportoitu olleen taustaltaan alaviitteja.²⁵ Assadin hallinnolle uskollisten joukkojen ja niitä tukemaan liittyneiden aseistautuneiden siviilien kerrotaan ottaneen kohteekseen erityisesti sunneja.²⁶ Kristityt ovat kieltäneet huhut heihin kohdistuneista joukkosurmista.²⁷ Kuitenkin ainakin kolmen kristityn on raportoitu saaneen surmansa väkivaltaisuuksissa.²⁸

Väliaikaishallinnon turvallisuusjoukkojen osalta siviileihin kohdistuneesta väkivallasta on syytetty erityisesti sen puolustusministeriön alaisuuteen nimellisesti kuuluvia, aiemmin Turkin tukemien SNA-joukkojen alaisuudessa toimineita Hamzat ja Suleiman Shah/Amshat -divisioonia. Molempia ryhmiä on syytetty aiemmin lukuisista siviileihin kohdistuneista ihmisoikeusrikkomuksista Pohjois-Syyriassa.²⁹ Arvioiden mukaan HTS ei ole kyennyt saamaan sen puolustusministeriön alaisuuteen nimellisesti liitettyjä SNA:n joukkoja ja muita aseellisia ryhmiä täysin hallintaansa.³⁰

Presidentti al-Sharaa on todennut alaviitteihin kohdistuneiden joukkosurmien olevan uhka Syyrian yhtenäisyydelle. Hän on vannonut, että kaikki rikoksiin syyllistyneet tullaan asettamaan tuomiolle.³¹ Asiaa tutkimaan asetetun totuuskomitean on tarkoitus julkaista selontekonsa 30 päivän kuluessa.³² Syyrian turvallisuusjoukot pidättivät 11.3.2025 neljä henkilöä syytettynä siviilejä vastaan suoritetuista rikoksista.³³

Assadin hallinnolle uskollisilla aseellisilla ryhmillä arvioidaan olevan edelleen läsnäoloa erityisesti monissa Latakian ja Tartusin maakunnan kaupungeissa ja kylissä.³⁴ Assadin hallinnon kaatumisen myötä alaviittien äkillisesti lisääntyneen työttömyyden, sosioekonomisen aseman heikkenemisen ja kokemuksen marginalisoiduksi tulemisesta on arvioitu lisänneen uuden hallinnon vastaista vastarintaa yhteisön keskuudessa.³⁵

Vaikka suurin osa Syyrian puolustusministeriön joukoista on vetäytynyt länsirannikolta, jatkaa se valvontaa alueelle perustamallaan tarkastuspisteillä.³⁶ Lukuisia kostoiskuja ja kidnappauksia on raportoitu Latakian, Tartusin, Haman ja Homsin maakunnissa myös 6.–10.3.2025 jälkeen.³⁷

SOHR on raportoinut vuoden 2025 alkupuolen aikana kaikkiaan kymmeniä kostoiskuja eri puolilla Syyriaa, joissa oli sen mukaan 18.3.2025 mennessä kuollut 386 ihmistä. Suuri osa iskuista oli sen mukaan tehty väestöryhmään perustuvilla syillä motivoituen. Eniten uhreja oli Homsin,

²³ SNHR 11.3.2025.

²⁴ SNHR 11.3.2025; SJAC 13.3.2025; Syria Direct 12.3.2025; The New Arab 13.3.2025b; The National 14.3.2025; The National 10.3.2025b.

²⁵ SJAC 13.3.2025; Syria Direct 12.3.2025; The New Arab 13.3.2025b; The National 14.3.2025; The National 10.3.2025b.

²⁶ Syria Direct 12.3.2025; The New Arab 13.3.2025b.

²⁷ SJAC 13.3.2025; The New Arab 10.3.2025b; ISW 10.3.2025.

²⁸ The New Arab 10.3.2025b.

²⁹ SJAC 13.3.2025; The Guardian 15.3.2025; Zelin, Aaron Y. / The Washington Institute 10.3.2025.

³⁰ The Guardian 15.3.2025; Zelin, Aaron Y. / The Washington Institute 10.3.2025.

³¹ The New Arab 11.3.2025; L'Orient Today 10.3.2025b.

³² The New Arab 9.3.2025.

³³ SANA 11.3.2025.

³⁴ ISW 18.3.2025; ISW 10.3.2025.

³⁵ New Lines Magazine 17.3.2025.

³⁶ ISW 18.3.2025; Al Mudiq, Qalaat 10.3.2025.

³⁷ ISW 18.3.2025; Al Mudiq, Qalaat 18.3.2025; SOHR 18.3.2025a; SOHR 17.3.2025; SOHR 16.3.2025a; SOHR 14.3.2025.

Haman, Damaskoksen maaseudun, Latakian ja Tartusin maakunnissa. Uhreja raportoitiin kuitenkin myös Daraan, Aleppon, Idlibin, Damaskoksen, Suweidan ja Deir ez-Zorin maakunnissa.³⁸ SOHR on lisäksi dokumentoinut 13.3.2025 mennessä ainakin 86 siviileihin kohdistunutta surmaa ei puolilla Syyriaa, joita se ei ole ilmeisesti laskenut mukaan aiemmin mainittuihin kostoiskuihin.³⁹

Israel on maaliskuussa jatkanut ilmaiskujaan Syyriassa lukuisilla iskuilla Tartusin, Daraan ja Homsin maakuntiin sekä pääkaupunki Damaskokseen.⁴⁰ Satojen israelilaissotilaiden on raportoitu jatkaneen laittomia maahanhyökkäyksiä ja partiointia Quneitran maaseudulla ja Daraan maakunnan lounaisosissa.⁴¹ Presidentti al-Sharaa vetosi maaliskuun alussa kansainväliseen yhteisöön, jotta se painostaisi Israelia vetämään joukkonsa Etelä-Syyriasta.⁴² Israel on vaatinut Quneitran, Daraan ja Suweidan maakuntien täydellistä demilitarisointia.⁴³

Turkki on ilmoittanut jatkavansa operaatioitaan Koillis-Syyrian kurdijoukkoja vastaan siitä huolimatta, että se on toivottanut SDF:n ja Syyrian väliaikaishallinnon välisen sopimuksen tervetulleeksi.⁴⁴ Turkki on väitetysti tehnyt maaliskuussa ilmaiskuja ainakin Kobanen ja Manbijin alueille.⁴⁵ SDF:n komentaja Mazloum Abdi on aiemmin todennut, ettei kurdijärjestö PKK:n johtaja Abdullah Öcalanin helmikuun lopussa tekemä vetoomus PKK:n aseiden laskemiseksi koske Syyrian SDF:ää.⁴⁶ SDF:n ja SNA:n välisen rintaman Pohjois-Syyriassa on raportoitu pysyneen maaliskuun alussa paikallaan esimerkiksi Tishreenin padolla ja Qere Qozakin sillalla käydyistä taisteluista huolimatta.⁴⁷

Vuoden 2025 aikana Syyriassa on kuollut räjähtämättömien ammusten ja miinojen räjähdysten seurauksena ainakin 276 henkilöä.⁴⁸ Kahden siviilin kerrotaan loukkaantuneen esimerkiksi myös turvallisuusjoukkojen ja Assadin hallinnolle uskollisten joukkojen välisissä taisteluissa Daraan maakunnassa.⁴⁹

SNHR kertoo maaliskuun alussa julkaisemassaan raportissa dokumentoineensa Syyriassa helmikuun 2025 aikana ainakin 216 mielivaltaista pidätystä. Näistä 93 kohdistui henkilöihin, joiden epäillään syyllistyneen ihmisoikeusrikkomuksiin Assadin hallinnon valtakaudella ja jotka ovat väliaikaishallinnon mukaan oikeudellisten menettelyjen kohteena. Heidän lisäksi mielivaltaisesti pidätettiin 68 henkilöä SDF:n, 34 SNA:n alaisten joukkojen ja 21 väliaikaishallinnon toimesta. Heistä yhteensä 47 vapautettiin.⁵⁰

Tammikuussa 2025 SNHR dokumentoi yhteensä 229 mielivaltaista pidätystä. SNHR:n mukaan lukujen taustalla ovat etenkin väliaikaishallinnon turvallisuusjoukkojen suorittamat pidätysoperaatiot Assadin hallinnon aikana ihmisoikeusrikkomuksiin syyllistyneitä henkilöitä vastaan erityisesti Latakian, Homsin, Haman ja Damaskoksen maakunnissa.⁵¹

³⁸ SOHR 18.3.2025b.

³⁹ SOHR 13.3.2025a.

⁴⁰ The New Arab 18.3.2025; Middle East Eye 13.3.2025; Al-Monitor 3.3.2025; The New Arab 4.3.2025.

⁴¹ ETANA 8.3.2025; SOHR 13.3.2025b.

⁴² The New Arab 4.3.2025.

⁴³ The New Arab 3.3.2025.

⁴⁴ Reuters 13.3.2025; The New Arab 12.3.2025.

⁴⁵ Kurdistan24 17.3.2025; ANHA 16.3.2025.

⁴⁶ Al Arabiya 27.2.2025.

⁴⁷ ETANA 8.3.2025; ISW 18.3.2025.

⁴⁸ SOHR 16.3.2025b.

⁴⁹ SNHR 6.3.2025.

⁵⁰ SNHR 3.3.2025b, s. 4–7.

⁵¹ SNHR 3.3.2025b, s. 4.

Noin 355 000 pakolaista palannut Syyriaan 8.12.2024 jälkeen – Britannia ilmoitti poistavansa pakotteita maaliskuussa

YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n 14.3.2025 julkaiseman raportin mukaan jo noin 355 000 pakolaista on palannut naapurimaiden kautta Syyriaan 8.12.2024 jälkeen. Useimmat palaajista tulevat Libanonista, Turkista, Jordaniasta, Irakista ja Egyptistä.⁵² UNHCR:n 7.3.2025 päivätyn raportin mukaan noin 885 000 maansisäisesti siirtymään joutunutta syyrialaista oli palannut koteihinsa 27.11.2024 jälkeen.⁵³

UNHCR:n mukaan Latakian, Tartusin, Homsin ja Haman maakunnissa 6.3.2025 lähtien kärjistynyt väkivalta on pakottanut tuhannet ihmiset siirtymään kodeistaan. Järjestö kertoo taistelujen ajaneen noin 10 500 syyrialaisen pakenemaan Pohjois-Libanoniin.⁵⁴ Paenneista suurimman osa on raportoitu olevan taustaltaan alaviittejä.⁵⁵ UNHCR:n mukaan Libanoniin oli 5.3.2025 mennessä paennut Assadin hallinnon kaatumisen jälkeen noin 70 000 syyrialaista.⁵⁶

Useiden eri lähteiden mukaan pakolaisten paluuta Syyriaan ovat vaikeuttaneet turvattomuus ja taloudellinen epävarmuus, sodan aiheuttamat laajamittaiset tuhot sekä peruspalvelujen puute.⁵⁷ YK:n kehitysjärjestö UNDP:n mukaan lähes kolmasosa Syyrian kaikista asuinyksiköistä on tuhoutunut sodan aikana.⁵⁸ Monet palanneista ovat löytäneet kotinsa tai koko asuinalueensa raunioina.⁵⁹ Yli puolet Syyrian vedenpuhdistamoista ja viemäriverkostoista on vaurioitunut tai ei toimi, minkä vuoksi noin puolet väestöstä elää ilman puhdasta vettä. Syyrian energiantuotantokapasiteetti on laskenut 80 prosenttia, ja suuri osa voimalaitoksista ja siirtolinjoista on tuhoutunut.⁶⁰ Sähkökatkokset ovat laajalle levinneitä, ja sähköä saattaa olla saatavilla ainoastaan noin kaksi tuntia vuorokaudessa.⁶¹ Qatarin Syyriaan aloittamien kaasutoimitusten myötä sähkön saatavuuden odotetaan lisääntyvän 3–4 tuntiin vuorokaudessa.⁶²

Vuosia jatkunut konflikti on aiheuttanut Syyrian terveydenhuollon romahduksen.⁶³ Terveydenhuoltoa tai erikoissairaanhoidoa kuten syöpähoitoja ei ole välttämättä saatavilla.⁶⁴ Myös monet kouluista ovat tuhoutuneita⁶⁵, ja lähes puolet 6–15 vuotiasta lapsista ei käy koulua.⁶⁶ Kaikkiaan noin 90 % syyrialaisista elää köyhyydessä, ja 75 % on humanitaarisen avun tarpeessa. UNDP:n mukaan Syyrian taloudellinen toipuminen on keskeistä maan vakauttamisen kannalta. Järjestö on arvioinut kuitenkin kestävän noin 50 vuotta, ennen kuin Syyrian talous toipuu sotaa edeltävälle tasolle.⁶⁷

Britannia ilmoitti 6.3.2025 poistavansa Syyriaa koskevia talouspakotteita mm. pankki-, kuljetus ja energiasektoreilta. Se kertoi vapauttavansa kaikki jäädyttämänsä Syyrian keskuspankin varat. Myös Yhdysvallat ja EU ovat aiemmin alkuvuonna ilmoittaneet lieventävänsä Syyrian

⁵² UNHCR 14.3.2025, s. 2.

⁵³ UNHCR 7.3.2025, s. 2.

⁵⁴ UNHCR 14.3.2025, s. 1–3.

⁵⁵ L'Orient Today 10.3.2025a.

⁵⁶ UNHCR 14.3.2025, s. 3.

⁵⁷ NCR 13.2.2025; UNHCR 12.2.2025; Middle East Eye 15.1.2025.

⁵⁸ UNDP 20.2.2025.

⁵⁹ NCR 13.2.2025; UNHCR 12.2.2025; Middle East Eye 15.1.2025.

⁶⁰ UNDP 20.2.2025.

⁶¹ NRC 13.2.2025.

⁶² ISW 18.3.2025; The Syrian Observer 19.3.2025.

⁶³ UNDP 20.2.2025.

⁶⁴ UNHCR 12.2.2025; The New Arab 26.2.2025.

⁶⁵ UNHCR 12.2.2025.

⁶⁶ UNDP 20.2.2025.

⁶⁷ UNDP 20.2.2025.

vastaisia pakotteitaan.⁶⁸ EU:n on raportoitu pitäneen 20.3.2025 hätäkokouksen al-Holin ja al-Rojin leirien tilanteesta Yhdysvaltojen keskeytettyä suuren osan leireille antamastaan tuesta. Leireillä on yhä kymmeniätuhansia äärijärjestö ISISiin yhdistettyjä henkilöitä ja heidän läheisiään.⁶⁹ EU myönsi Syyrialle 17.3.2025 jälleenrakennuksen tukemiseen ja humanitaariseen apuun 2,5 miljardin euron tukipaketin.⁷⁰

SNHR nosti 18.3.2025 arviotaan Syyriassa sodan aikana kadonneiden henkilöiden lukumäärästä noin 177 000:een.⁷¹ Kadonneiden omaiset ovat maaliskuussa vaatineet väliaikaishallintoa jatkamaan toimia heidän kohtalonsa selvittämiseksi.⁷² Syyrian ulkoministeri Asaad Shibani tiedotti asiaa tutkivan komitean perustamisesta helmikuun lopussa.⁷³ Maaliskuun alussa Shibani vahvisti Syyrian väliaikaishallinnon olevan sitoutunut tuhoamaan Assadin hallinnon aikaisen kemiallisen aseiden ohjelman jäännökset yhteistyössä Kemiallisten aseiden kieltojärjestö OPCW:n kanssa.⁷⁴ Syyrian sisäministeriö kumosi maaliskuussa Assadin hallinnon yli 5 miljoonalle ihmiselle asettamat matkustuskiellot, jotka ovat liittyneet esimerkiksi heistä annettuihin pidätysmääräyksiin.⁷⁵

Lähteet:

Alhariri, Omar 13.3.2025. قائد حركة رجال الكرامة باسم أبو فخر يتابع تنظيم انضمام... [Viestipalvelu X]. https://x.com/omar_alharir/status/1900136861340701163 (Käyty 17.3.2025).

ANHA (Hawar News Agency) 16.3.2025. Turkish occupation escalates its airstrikes. <https://www.hawarnews.com/en/turkish-occupation-escalates-its-airstrikes> (Käyty 20.3.2025).

AP (Associated Press) 16.3.2025. Families of Syrians who disappeared during its civil war say the search must go on. <https://apnews.com/article/syria-disappeared-missing-assad-families-d3cedea1299153a39d138de7dea1b448> (Käyty 19.3.2025).

Al Arabiya

27.2.2025. SDF chief says Ocalan's disarmament call is for PKK and 'not related to us in Syria'. <https://english.alarabiya.net/News/middle-east/2025/02/27/sdf-chief-says-ocalan-s-disarmament-call-is-for-pkk-and-not-related-to-us-in-syria-> (Käyty 17.3.2025).

12.2.2025. Syria to have new government on March 1: Foreign minister. <https://english.alarabiya.net/News/middle-east/2025/02/12/syria-to-have-new-government-on-march-1-foreign-minister-> (Käyty 19.3.2025).

ECHO (Directorate-General for European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations) 17.3.2025. EU pledges €2.5 billion to support Syria and the region. https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/news-stories/news/eu-pledges-eu25-billion-support-syria-and-region-2025-03-17_en (Käyty 18.3.2025).

Enab Baladi

17.3.2025. Syrian constitutional declaration: Controversy over identity and presidential powers. <https://english.enabbaladi.net/archives/2025/03/syrian-constitutional-declaration-controversy-over-identity-and-presidential-powers/> (Käyty 20.3.2025).

⁶⁸ Middle East Eye 7.3.2025; Enab Baladi 6.3.2025a.

⁶⁹ Politico 18.3.2025.

⁷⁰ ECHO 17.3.2025.

⁷¹ SNHR 18.3.2025; The New Arab 20.3.2025.

⁷² The New Arab 16.3.2025; AP 16.3.2025.

⁷³ Enab Baladi 28.2.2025.

⁷⁴ Enab Baladi 6.3.2025b.

⁷⁵ L'Orient Today 10.3.2025c.

6.3.2025a. *Britain lifts sanctions on 24 Syrian entities.*

<https://english.enabbaladi.net/archives/2025/03/britain-lifts-sanctions-on-24-syrian-entities/> (Käyty 18.3.2025).

6.3.2025b. *Syria commits to destroy chemical weapons stockpile.*

<https://english.enabbaladi.net/archives/2025/03/syria-commits-to-destroy-chemical-weapons-stockpile/?so=related> (Käyty 19.3.2025).

28.2.2025. *High commission for the missing persons in Syria.*

<https://english.enabbaladi.net/archives/2025/02/high-commission-for-the-missing-persons-in-syria/> (Käyty 19.3.2025).

ETANA 8.3.2025. *Syria Update #21.* <https://reliefweb.int/report/syrian-arab-republic/syria-update-21-8-march-2025> (Käyty 17.3.2025).

The Guardian 15.3.2025. *'The streets are empty, no one dares go outside': Syria's Alawites terrorised by revenge killings.* <https://www.theguardian.com/world/2025/mar/15/the-streets-are-empty-no-one-dares-go-outside-syrias-alawites-terrorised-by-revenge-killings> (Käyty 19.3.2025).

ISW (Institute for the Study of War)

18.3.2025. *Iran Update, March 18, 2025.*

<https://understandingwar.org/backgrounder/iran-update-march-18-2025> (Käyty 19.3.2025).

10.3.2025. *Understanding Syria's Emerging Insurgency.*

<https://www.understandingwar.org/backgrounder/understanding-syria%E2%80%99s-emerging-insurgency> (Käyty 17.3.2025).

Kurdistan24 17.3.2025. *Nine Killed in Turkish Airstrikes on Rural Kobani, Says SDF.*

<https://www.kurdistan24.net/en/story/830140> (Käyty 20.3.2025).

Lister, Charles 13.3.2025. *For the 1st time, #Syria's interim gov't has begun recruiting in*

#Suwayda... [Viestipalvelu X]. https://x.com/Charles_Lister/status/1900138779513405764 (Käyty 17.3.2025).

L'Orient Today

11.3.2025. *Syria's government signs agreement to integrate Sweida Druze community.*

<https://today.lorientlejour.com/article/1451297/syrias-government-signs-agreement-to-integrate-sweida-druze-community.html> (Käyty 11.3.2025).

10.3.2025a. *Massacres in Syria: Over 7,000 refugees seek shelter in Akkar's Alawite*

villages. <https://today.lorientlejour.com/article/1451088/almost-10000-syrians-seek-refuge-in-akkar.html> (Käyty 11.3.2025).

10.3.2025b. *Ahmed al-Sharaa says killings of Alawites threaten unity, vows justice.*

<https://today.lorientlejour.com/article/1451157/interview-exclusive-new-syrian-leader-sharaa-says-killings-of-alawites-threaten-unity-vows-justice.html> (Käyty 11.3.2025).

10.3.2025c. *Damascus cancels travel bans issued under Assad for over 5 million*

Syrians. <https://today.lorientlejour.com/article/1451127/damascus-cancels-travel-bans-issued-under-assad-for-over-5-million-syrians.html> (Käyty 11.3.2025).

McKeever, Alexander 14.3.2025. *This Week in Northern Syria [10A.2025]: On the Ahmad al-*

Shar'/Mazloun 'Abdi agreement. <https://akmckeever.substack.com/p/this-week-in-northern-syria-10a2025> (Käyty 17.3.2025).

Middle East Eye

13.3.2025. *Israel threatens new Syrian president and confirms strike on Damascus.* <https://www.middleeasteye.net/news/israel-confirms-strike-syrian-capital-and-sends-warning-ahmed-al-sharaa> (Käyty 17.3.2025).

11.3.2025. *Landmark SDF deal hailed as positive step for Syria and Kurds.* <https://www.middleeasteye.net/news/landmark-sdf-deal-hailed-positive-step-syria-kurds> (Käyty 17.3.2025).

7.3.2025. *UK lifts restrictions on Syria's central bank and other entities in landmark move.* <https://www.middleeasteye.net/news/uk-lifts-restrictions-syrias-central-bank-landmark-move> (Käyty 18.3.2025).

15.1.2025. *Looting and destruction: The reality of return for Syria's 13 million displaced.* <https://www.middleeasteye.net/news/syria-looting-destruction-reality-return-million-displaced> (Käyty 18.3.2025).

Al-Monitor

13.3.2025. *Syria's draft constitution: Separation of powers, territorial unity and Islamic jurisprudence.* <https://www.al-monitor.com/originals/2025/03/syrias-draft-constitution-separation-powers-territorial-unity-and-islamic> (Käyty 18.3.2025).

3.3.2025. *Israel carries out fresh strikes in northwest Syria: What to know.* <https://www.al-monitor.com/originals/2025/03/israel-carries-out-fresh-strikes-northwest-syria-what-know> (Käyty 17.3.2025).

Al Mudiq, Qalaat

18.3.2025. *#Syria: the Security Forces arrested a kidnapping gang in #Latakia province...* [Viestipalvelu X]. <https://x.com/QalaatAlMudiq/status/1902032239942127932> (Käyty 19.3.2025).

13.3.2025. *S. #Syria: for the first time a center opened in #Suwayda province to recruit...* [Viestipalvelu X]. <https://x.com/QalaatAlMudiq/status/1900149242137563420> (Käyty 17.3.2025).

10.3.2025. *#Syria: army units are going back to their bases after the completion of military operations* [Viestipalvelu X]. <https://x.com/QalaatAlMudiq/status/1899155209890283686> (Käyty 19.3.2025).

The National

14.3.2025. *'Are you Alawite?': Killings in Syrian village of Arza raise fears of endless sectarian violence.* <https://www.thenationalnews.com/news/mena/2025/03/14/in-the-syrian-village-of-arza-a-sectarian-massacre-awakens-fear-of-endless-violence/?s=03> (Käyty 17.3.2025).

10.3.2025a. *Kurdish-led SDF to join Syria's state institutions under new deal.* <https://www.thenationalnews.com/news/mena/2025/03/10/kurdish-led-sdf-to-be-integrated-into-syrias-state-institutions-presidency-says/> (Käyty 17.3.2025).

10.3.2025b. *Syrians tell of persecution during fierce fighting and sectarian-driven revenge killings.* <https://www.thenationalnews.com/news/mena/2025/03/10/syrians-recount-loss-and-persecution-amid-fierce-fighting-and-sectarian-driven-revenge-killings/> (Käyty 11.3.2025).

The New Arab

20.3.2025. *SNHR increases estimate of Syria's forcibly disappeared to over 177,000.* <https://www.newarab.com/news/snhr-increases-estimate-syrias-disappeared-over-177000> (Käyty 21.3.2025).

- 18.3.2025. Israeli jets target ex-Syrian army outposts in Homs: sources. <https://www.newarab.com/news/israeli-jets-target-ex-syrian-army-outposts-homs-sources> (Käyty 19.3.2025).
- 16.3.2025. Families of disappeared in Syria want the search to continue on conflict's 14th anniversary. <https://www.newarab.com/news/families-syrias-disappeared-call-govt-continue-search> (Käyty 19.3.2025).
- 14.3.2025. Syria's Kurds reject temporary constitution, calling it 'authoritarian'. <https://www.newarab.com/news/syrias-kurds-reject-authoritarian-temporary-constitution> (Käyty 14.3.2025).
- 13.3.2025a. Syrian president signs interim constitutional declaration which 'emphasises civil liberties'. <https://www.newarab.com/news/syrian-president-signs-interim-constitutional-declaration> (Käyty 14.3.2025).
- 13.3.2025b. Sectarian slaughter of Alawites on Syria's coast must not be downplayed. <https://www.newarab.com/opinion/sectarian-slaughter-alawites-syria-must-not-be-downplayed> (Käyty 17.3.2025).
- 11.3.2025a. Syrian government boosts national unity with 'Suweida integration deal'. <https://www.newarab.com/news/syrian-government-boosts-national-unity-deal-suweida> (Käyty 17.3.2025).
- 11.3.2025b. Syria's Druze: Key players caught between local and regional power struggles. <https://www.newarab.com/analysis/syrias-druze-key-players-caught-between-rival-power-struggles> (Käyty 17.3.2025).
- 11.3.2025c. Syrian leader Sharaa says killings of Alawites threaten unity, vows justice. <https://www.newarab.com/news/syrian-leader-sharaa-says-killings-alawites-threaten-unity> (Käyty 13.3.2025).
- 10.3.2025a. Kurdish-led SDF sign deal to integrate into Syrian state institutions. <https://www.newarab.com/news/sdf-agrees-deal-integrate-syrian-state-institutions> (Käyty 17.3.2025).
- 10.3.2025b. Syrian Christian leaders deny claims of mass killings, issue calls for unity. <https://www.newarab.com/news/syrian-christian-leaders-deny-claims-mass-killings> (Käyty 17.3.2025).
- 9.3.2025. Syria's president launches independent committee to investigate coastal 'massacres'. <https://www.newarab.com/news/syria-launches-independent-committee-probe-massacres> (Käyty 13.3.2025).
- 4.3.2025. Syria interim president seeks pressure on Israel to withdraw from south. <https://www.newarab.com/news/syria-interim-president-seeks-pressure-israel-withdraw-south> (Käyty 17.3.2025).
- 3.3.2025. Defending the Druze: Israel's pretext to divide the new Syria. <https://www.newarab.com/analysis/defending-druze-israels-pretext-divide-new-syria> (Käyty 17.3.2025).
- 26.2.2025. As sanctions ease, can Syria's healthcare sector recover from years of neglect and devastation under the Assad dynasty? <https://www.newarab.com/features/post-assad-can-syrias-health-sector-recover-sanctions-ease> (Käyty 20.3.2025).
- New Lines Magazine 17.3.2025. How Desperation Sowed the Seeds of Rebellion in Syria's Latakia Province. <https://newlinesmag.com/spotlight/how-desperation-sowed-the-seeds-of-rebellion-in-syrias-latakia-province/> (Käyty 20.3.2025).

NRC (Norwegian Refugee Council) 13.2.2025. Syria: Destruction, lack of services delay safe returns within country. <https://www.nrc.no/news/2025/february/syria-destruction-lack-of-services-delay-safe-returns-within-country> (Käyty 18.3.2025).

Politico 18.3.2025. As Trump cuts aid, EU leaders make plans to contain ISIS-linked camps. <https://www.politico.eu/article/donald-trump-foreign-aid-cuts-eu-isis-camps-al-hol-roj/> (Käyty 20.3.2025).

Reuters 13.3.2025. Turkey says forces killed 24 Kurdish militants in Syria, Iraq in a week. <https://www.reuters.com/world/middle-east/turkey-says-forces-killed-24-kurdish-militants-syria-iraq-week-2025-03-13/> (Käyty 17.3.2025).

SANA (Syrian Arab News Agency)

13.3.2025. President al-Sharaa signs the draft Constitutional Declaration. <https://sana.sy/en/?p=349581> (Käyty 13.3.2025).

11.3.2025. Public Security Department arrested 4 people that committed violations against civilians in a coastal village. <https://sana.sy/en/?p=349349> (Käyty 13.3.2025).

SJAC (Syria Justice and Accountability Centre) 13.3.2025. SJAC's Analysis of Atrocities Committed in Latakia and Tartous. <https://syriaaccountability.org/sjacs-analysis-of-atrocities-committed-in-latakia-and-tartous/> (Käyty 17.3.2025).

SNHR (Syrian Network for Human Rights)

18.3.2025. At Least 234,145 Civilians Killed, 177,021 Still Forcibly Disappeared Since March 2011, With Massive Destruction of Infrastructure. <https://snhr.org/blog/2025/03/18/on-the-14th-anniversary-of-the-start-of-the-syrian-uprising-in-march-2011-the-syrian-peoples-struggle-to-achieve-their-aspirations-marches-on/> (Käyty 21.3.2025).

15.3.2025. Daily Update: Extrajudicial Killings on the Syrian Coast (March 6–March 15, 2025). <https://news.snhr.org/2025/03/15/daily-update-extrajudicial-killings-on-the-syrian-coast-march-6-march-15-2025/?s=03> (Käyty 20.3.2025).

11.3.2025. 803 individuals extrajudicially killed between March 6-10, 2025. Preliminary Report on the Violations that took place in the wake of the attacks carried out by non-state armed groups linked to the Assad regime, mostly in the Governorates of Latakia, Tartus, and Hama. <https://snhr.org/wp-content/uploads/2025/03/R250305E-1.pdf> (Käyty 12.3.2025).

6.3.2025. Woman, girl injured amid clashes between General Security personnel and pro-Assad armed group in N. Daraa, March 5, 2025. <https://news.snhr.org/2025/03/06/woman-girl-injured-amid-clashes-between-general-security-personnel-and-pro-assad-armed-group-in-n-daraa-march-5-2025/> (Käyty 11.3.2025).

3.3.2025b. Monthly Report on Arrests/Detentions in Syria: At least 216 Arbitrary Detentions Recorded in Syria in February 2025. <https://snhr.org/wp-content/uploads/2025/03/M250302E-1.pdf> (Käyty 19.3.2025).

SOHR (Syrian Observatory for Human Rights)

18.3.2025a. Ongoing retaliatory actions | Village's elder eliminated in Hama countryside. <https://www.syriahr.com/en/358029/> (Käyty 20.1.2025).

18.3.2025b. Accused of "cooperating with former regime" | Two civilians assassinated by groups of gunmen in Aleppo city. <https://www.syriahr.com/en/358039/> (Käyty 20.3.2025).

17.3.2025. As more massacres documented | The number of people killed during security operations in Syrian coastline exceeds 2,000.

<https://www.syriahr.com/en/357944/> (Käyty 20.3.2025).

16.3.2025a. Security chaos | Five civilians field executed in Homs and Tartous countryside. <https://www.syriahr.com/en/357861/> (Käyty 20.3.2025).

16.3.2025b. Old ordnance | Two children killed and injured in different areas in Syria. <https://www.syriahr.com/en/357852/> (Käyty 17.3.2025).

14.3.2025. Security chaos | Three civilians "field executed" in Tartous countryside. <https://www.syriahr.com/en/357757/> (Käyty 20.3.2025).

13.3.2025a. Security vacuum | Young man stabbed to death in neighbourhood Aleppo city. <https://www.syriahr.com/en/357681/> (Käyty 20.3.2025).

13.3.2025b. Hours after having advanced into Al-Quneitra countryside | Israeli forces detonate former military sites and withdraw from different positions. <https://www.syriahr.com/en/357659/> (Käyty 17.3.2025).

Syria Direct 12.3.2025. As Jableh picks up the pieces, can residents overcome 'sectarian tensions'? <https://syriadirect.org/jableh-picks-up-the-pieces-can-residents-overcome-sectarian-tensions/> (Käyty 17.3.2025).

The Syrian Observer 19.3.2025. Qatar Begins Supplying Gas to Syria Amid Hopes for Modest Power Relief. <https://syrianobserver.com/society/qatar-begins-supplying-gas-to-syria-amid-hopes-for-modest-power-relief.html> (Käyty 20.3.2025).

Al-Tamimi, Aymenn Jawad 14.3.2025. The Constitutional Declaration of the Syrian Arab Republic. <https://www.aymennaltamimi.com/p/the-constitutional-declaration-of> (Käyty 14.3.2025).

UNDP (United Nations Development Programme) 20.2.2025. Accelerating Economic Recovery is Critical to Reversing Syria's Decline and Restoring Stability. <https://www.undp.org/syria/press-releases/accelerating-economic-recovery-critical-reversing-syrias-decline-and-restoring-stability> (Käyty 20.3.2025).

UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees)

14.3.2025. Regional Flash Update #18 Syria situation crisis.

<https://reliefweb.int/report/syrian-arab-republic/unhcr-regional-flash-update-18-syria-situation-crisis-14-march-2025>. (Käyty 17.3.2025).

7.3.2025. Regional Flash Update #17 Syria situation crisis.

<https://reporting.unhcr.org/syria-situation-crisis-regional-flash-update-17> (Käyty 18.3.2025).

12.2.2025. Returning refugees find comfort in home amid destruction in southern Syria. <https://www.unhcr.org/news/stories/returning-refugees-find-comfort-home-amid-destruction-southern-syria> (Käyty 18.3.2025).

Zelin, Aaron Y. / The Washington Institute 10.3.2025. Syria's Transitional Honeymoon Is Over After Massacres and Disinformation. <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/syrias-transitional-honeymoon-over-after-massacres-and-disinformation> (Käyty 19.3.2025).

Özkizilcik, Ömer / Atlantic Council 18.3.2025. Landmark SDF-Damascus deal presents opportunity, and uncertainty, for Turkey.

<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/menasource/landmark-sdf-damascus-deal-presents-opportunity-and-uncertainty-for-turkey/> (Käyty 21.3.2025).